

**BLOM
ECOLOGIE**

Verbindt natuur en samenleving

Aanvullend onderzoek ecologie St. Odradastraat 49 te Alem

Aanvullend onderzoek ecologie naar huismus, boerenwaluw, kerkuil, steenuil, marterachtigen en vleermuizen in het kader van de Omgevingswet

blomecologie.nl

Colofon

Status:	Definitief
Project:	2023-0911
Datum:	1 november 2024
Samensteller:	ir. C.F. van der Vlugt
Collegiale toets:	ing. J. Dekkers
Opdrachtgever:	Kragten
Contactpersoon:	R. van Hest

Disclaimer

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

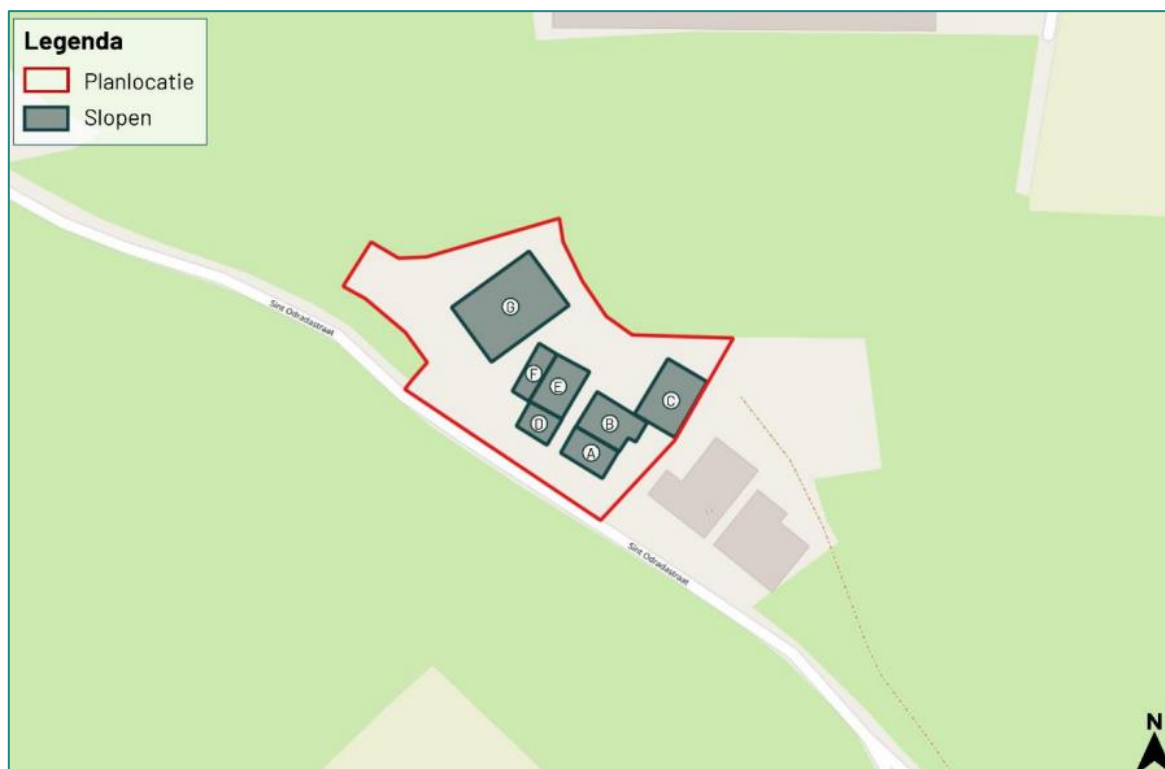
Inhoud

1 Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel	4
1.3 Beschrijving plangebied	5
1.4 Voorgenomen werkzaamheden	5
1.5 Mogelijk aanwezige soorten	5
1.6 Juridisch kader	6
2 Methode onderzoek	8
2.1 Theoretisch kader	8
2.2 Praktische uitvoering	9
2.3 Veldbezoeken	12
2.4 Specifieke omstandigheden	13
3 Resultaten	14
3.1 Huismus	14
3.2 Boerenwaluw	15
3.3 Uilen	16
3.4 Marterachtigen	18
3.5 Vleermuizen	19
3.6 Overige vogelsoorten	21
3.7 Soorten Specifieke zorgplicht	21
3.8 NDFF	21
4 Conclusie	22
4.1 Huismus	22
4.2 Boerenwaluw	22
4.3 Uilen	22
4.4 Marterachtigen	22
4.5 Vleermuizen	23
4.6 Overige vogelsoorten	23
4.7 Soorten Specifieke zorgplicht	23
4.8 Samenvatting	23
4.9 Vervolgstappen	24

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aan de St. Odradastraat 49 te Alem is een boeren erf met boerenwoning, aangebouwde stal en bijgebouwen gesitueerd (figuur 1.1). De initiatiefnemer is voornemens de bestaande bebouwing op de planlocatie te slopen ten behoeve van op de planlocatie te slopen ten behoeve van twee nieuwe woningen.

Figuur 1.1 De planlocatie (rood omkaderd) is gelegen aan de St. Odradastraat 49 te Alem.

Gezien de beoogde ingreep mogelijk leidt tot de aantasting van natuurwaarden beschermd onder de Omgevingswet (Ow) is een quickscan Natuur uitgevoerd naar de potentie van het plangebied en mogelijke negatieve effecten ten gevolge van de beoogde werkzaamheden (Fairhurst, 2023). Op basis van de quickscan Natuur kon de aanwezigheid van nestlocaties of rustplaatsen van beschermde vogels (huismus, boerenwaluw, kerkuil en steenuil), vleermuisverblijfplaatsen en verblijfplaatsen van bunzing en wezel niet uitgesloten worden (zie tabel 1.2). Om vast te stellen of het plangebied daadwerkelijk een functie heeft voor vorengenoemde soorten dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden. Kragten heeft Blom Ecologie verzocht dit aanvullend onderzoek uit te voeren. In voorliggende rapportage worden de bevindingen beschreven.

1.2 Doel

In dit aanvullende ecologische onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Zijn huismussen, boerenwaluwen, kerkuil, steenuil, kleine marterachtigen (bunzing en wezel) en/of vleermuizen aanwezig in het onderzoeksgebied?
- Op welke wijze maken vorengenoemde soorten gebruik van het onderzoeksgebied? Zijn in het onderzoeksgebied jaarrond beschermde nestlocaties, rustplaatsen, verblijfplaatsen of essentiële onderdelen van het leefgebied aanwezig?

- Resulteert de voorgenen ingreep in het beschadigen of wegnemen van jaarrond beschermde nestlocaties, rustplaatsen, verblijfplaatsen of essentiële onderdelen van het leefgebied?
- Is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit noodzakelijk voor de voorgenen ingreep uitgevoerd kan worden?

1.3 Beschrijving plangebied

De planlocatie is gelegen aan de St. Odradastraat 49 te Alem. De planlocatie betreft een agrarisch perceel met een boerenwoning met stal en verscheidende opstallen (figuur 1.1 en 1.2). Een uitgebreide beschrijving van het plangebied en de directe omgeving hiervan is te vinden in de quickscan Natuur (Fairhurst, 2023).

Figuur 1.2 Impressie van de woning binnen het plangebied.

1.4 Voorgenomen werkzaamheden

De beoogde ruimtelijke ingreep betreft de sloop van alle bebouwing ten behoeve van de realisatie van twee woningen. Hiervoor worden tevens delen van het groen verwijderd en mogelijk een aantal bomen gekapt. De ingreep zal indicatief op hoofdlijnen bestaan uit de volgende werkzaamheden:

- slopen van bebouwing: algemene sloopwerkzaamheden en afvoer sloopmateriaal;
- kappen van bomen: kapwerkzaamheden en afvoer hout;
- verwijderen terreininrichting, waaronder gedeelte van het groen: graafwerkzaamheden, transport (afvoer) van materiaal en groen;
- egaliseren terrein: graafwerkzaamheden en grondtransport;
- realisatie nieuwbouw: algemene bouwwerkzaamheden;
- revitalisatie terrein en aanleg verharding: allerhande (straat- en hoveniers) werkzaamheden.

1.5 Mogelijk aanwezige soorten

Uit de quickscan Natuur (Fairhurst, 2023) is gebleken dat binnen het plangebied mogelijk jaarrond beschermde nestlocaties, rustplaatsen, voortplantingsplaatsen en/of vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn (tabel 1.1). In tabel 1.2 wordt de potentie naar vleermuissoort en type verblijfplaats gespecificeerd.

Tabel 1.1 Overzicht van de potentie van het plangebied voor beschermde soorten (Fairhurst, 2023).

Soortgroep	Onderzoek nodig	Bescherming	Mogelijke functie plangebied
Planten			
Grondgebonden zoogdieren			
Bunzing	Ja	NB	Verblijfplaatsen
Wezel	Ja	NB	
Vleermuizen	Ja	HR	Verblijfplaatsen in gebouwen
Amfibieën, reptielen en vissen			
Insecten en ongewervelden			
Vogels (Cat. 1 t/m 4)			
Huismus	Ja	VR	Nestlocaties en leefgebied
Boerenzwaluw	Ja	VR	
Kerkuil	Ja	VR	
Steenuil	Ja	VR	
Vogels (Algemeen en cat. 5)			

Tabel 1.2 Overzicht van de potentie voor vleermuissoorten en type verblijfplaatsen (Fairhurst, 2023).

Vleermuissoort	Zomer	Kraam	Paar	Massawinter
Gewone dwergvleermuis	Ja	Ja	Ja	Nee
Ruige dwergvleermuis	Ja	Nee	Ja	Nee
Laatvlieger	Ja	Ja	Ja	Nee
Gewone grootoorvleermuis	Ja	Ja	Ja	Nee

1.6 Juridisch kader

De soortenbescherming van het onderdeel Natuur binnen de Omgevingswet valt op grond van internationale verdragen en nationaal beschermde soorten uiteen in drie verschillende beschermingsregimes. Deze beschermingsregimes betreffen de Vogelrichtlijn (Bal art. 11.37), Habitatrichtlijn (Bal art. 11.46) en de nationaal beschermde soorten (Bal art. 11.54). De bescherming van de huismus, boerenzwaluw, kerkuil en steenuil valt onder de Vogelrichtlijn. Binnen de Vogelrichtlijn wordt onderscheid gemaakt tussen soorten waarvan het leefgebied en de nestplaats jaarrond beschermd zijn en overige broedvogels waarvan de nestplaats en het leefgebied enkel beschermd zijn tijdens de broedperiode. Vleermuizen vallen onder de bescherming van de Habitatrichtlijn. De bescherming van de bunzing en wezel valt onder de nationaal beschermde soorten. Naar aanleiding van de beoogde werkzaamheden kan overtreding van de volgende verbodsbepalingen optreden:

Ow, art. 5.1

Lid g: Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten: een flora- en fauna-activiteit, voor zover het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) wordt aangewezen welke schadelijke handelingen hiermee worden bedoeld.

Bal, art. 11.37 (Vogelrichtlijnsoorten)

Lid b: Het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;

Lid d: Het opzettelijk storen van vogels in artikel 1 van de vogelrichtlijn.

Bal, art. 11.46 (Habitatrichtlijnsoorten)

- Lid b: Het opzettelijk verstoren van dieren als genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
- Lid d: Het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn.

Bal art. 11.54 (Nationaal beschermde soorten)

- Lid 1b: Het is verboden: de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a (bunzing en wezel) opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

2 Methode onderzoek

2.1 Theoretisch kader

Ten behoeve van ecologische onderzoek naar een aantal beschermde soorten in Nederland zijn door experts richtlijnen opgesteld. Deze richtlijnen zijn in zekere mate juridische kaders gaan vormen bij de toetsing van onderzoeken op juistheid en volledigheid. Voor de huismus, kerkuil en steenuil zijn deze richtlijnen vastgelegd in de Kennisdocumenten (BIJ12), hierin wordt tevens verwezen naar de Soorteninventarisatieprotocollen (NGB, 2017). Voor de boerenwaluw gelden de richtlijnen opgesteld door SOVON (SOVON, 2023). Voor de kleine marterachtigen zijn deze richtlijnen vastgelegd in het Kennisdocument (BIJ12, 2024). Voor vleermuizen geldt het meest actuele Vleermuisprotocol (momenteel NGB, 2021) als richtlijn. Blom Ecologie voert de soortgerichte aanvullende onderzoeken uit conform de meest actuele onderzoeksprotocollen en -richtlijnen.

De richtlijnen worden door de opstellers geëvalueerd en indien noodzakelijk aangepast. De uitgangspunten zoals deze zijn geformuleerd in de richtlijnen vormen de basis voor het soortspecifieke onderzoek wat wordt uitgevoerd door Blom Ecologie. In tabel 2.1 wordt voor de desbetreffende beschermde gebouwbewonende soorten beknopt weergegeven wat de onderzoeksperioden en methode zijn. Voor de veldbezoeken wordt een minimale tussenliggende periode aangehouden voor een goede spreiding over de onderzoeksperiode, conform de relevante Kennisdocumenten en het meest actuele Vleermuisprotocol.

Tabel 2.1 Samenvatting van de uitgangspunten ten behoeve van het aanvullend ecologisch onderzoek zoals geformuleerd in de relevante Kennisdocumenten en het meest actuele Vleermuisprotocol.

Soort	Type	Periode	Omschrijving
Huisumus	Nest Leefgebied	1 april t/m 15 mei	2 veldbezoeken, idealiter in de ochtend. Inventariseren van baltsende mannetjes, nestbezoeken en het gebruik van leefgebied.
Boerenwaluw	Nest	1 mei t/m 31 aug	2 veldbezoeken. Inventariseren van broedparen en nesten.
Kerkuil	Nest	1 feb. t/m 15 okt.	3 veldbezoeken verspreid in de periode feb. t/m 15 okt. na zonsondergang.
Steenuil	Nest	1 feb. t/m 30 april	3 veldbezoeken met tussen het 1 ^e en 3 ^e bezoek minimaal 1 maand.
Marterachtigen	Functioneel leefgebied	Juni – medio november	Minimaal 8 weken inventariseren middels marterboxen, cameravallen, struikrovers, sporenbuizen en sporenonderzoek.
Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen	Kraam Zomer Paar	15 mei t/m 15 juli 15 april t/m 15 aug. 15 aug. t/m 30 sep.	Minimaal 2 veldbezoeken per type verblijfplaats na zonsondergang of voor zonsopkomst. Veldbezoeken kunnen gecombineerd worden uitgevoerd. Inventariseren van in- en uitvliegende individuen alsmede gedrag indicatief voor een verblijfplaats (o.a. baltsende dieren).
Cat. 5 vogels Algemene broedvogels	Nest		De nesten van cat. 5 soorten en andere algemene broedvogels worden meegenomen gedurende de overige veldbezoeken.

2.2 Praktische uitvoering

De praktische uitvoering valt uiteen in standaardprocedure tijdens elk veldbezoek, de reactieve onderzoekswijze die gehanteerd wordt en, indien van toepassing, aanvullende onderzoeksmethodes. Op basis van de te verwachten soorten en de relatieve potentie voor deze soorten binnen het onderzoeksgebied wordt het aanvullende onderzoek ingericht. Voorafgaand aan de daadwerkelijke uitvoering wordt bekeken vanaf welke posities het onderzoeksgebied (gevels/daken/dakranden met potentie) het meest efficiënt en strategisch kan worden onderzocht. De strategische punten, looproutes en zichtlijnen zijn afhankelijk van de aanwezigheid van obstructies, struiken/bomen, verlichting en diverse typen van bebouwing. Tevens zijn deze afhankelijk van de te onderzoeken soortgroep.

Binnen de kaders van de relevante Kennisdocumenten en het Vleermuisprotocol (tabel 2.1) is de onderzoekswijze vormvrij. Afhankelijk van omstandigheden zoals de relatieve potentie, ervaring, moment van onderzoek het aantal onderzoekers, en dergelijke, worden door de diverse onderzoeksbureaus op verschillende wijze onderzoek uitgevoerd. Aangezien de te onderzoeken soorten veelal voorkeur hebben voor bepaalde type verblijfsplaatsen en leefgebied wordt door Blom Ecologie reactief onderzoek uitgevoerd. Dit type onderzoek houdt vast aan strategische punten, looproutes en zichtlijnen waarbij het geobserveerde gedrag van de te onderzoeken soort en de lokale omstandigheden leidend zijn voor de keuze van de strategische punten of looproute en de verblijfsduur per punt. Middels korte looproutes worden alle potentieel aanwezige verblijfsplaatsen in korte tijd bezocht. De strategische punten worden bepaald op locatie voorafgaand aan de start van een onderzoek door een visuele beoordeling op de actuele potentie voor de soort in kwestie. Deze punten kenmerken zich door goed overzicht binnen het onderzoeksgebied en zicht op zoveel mogelijk potentiële in- of uitvliegopeningen.

Jaarrond beschermde vogels

Tijdens het aanvullend onderzoek huismus en boerenzwaluw wordt met name gebruik gemaakt van strategische looproutes waarbij alle potentiële nesten gedurende het veldbezoek visueel gecontroleerd worden. Hierbij wordt specifiek gelet op de aanwezigheid van baltsende mannetjes, het gebruik van het leefgebied en het in/uit vliegen bij de nestlocaties, bijvoorbeeld bij nestbouw of het voeren van jongen. Voor huismus geldt dat strategische punten veelal liggen nabij geschikt leefgebied. Voor boerenzwaluw geldt dat nesten veelal op balken of richels in een stal of schuur gemaakt worden. De veldbezoeken worden in de ochtend uitgevoerd onder gunstige weersomstandigheden (droog, geen vorst en geen storm). Het huismus- en boerenzwaluwonderzoek is uitgevoerd met behulp van een verrekijker.

Tijdens een territoriumkartering van de steenuil worden het aantal roepende mannetjes in kaart gebracht. Onder de aanname dat elk roepend mannetje een broedpaar vertegenwoordigd wordt zo een beeld van het aantal territoria verkregen. Een belangrijk hulpmiddel hierbij is een smartphone en bluetooth JBL Clip 3 speaker, waardoor de roep wordt afgespeeld. Een steenuil beschermt zijn territorium door te antwoorden met een (balts)roep. Daarnaast geven zichtwaarnemingen inzicht in de mogelijke aanwezigheid van een broedpaar. Tevens wordt er aanvullend gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera (type Pulsar Helion XP28, type AGM ASP TM-384 of type Hikmicro Falcon FQ25) om bewegingen van steenuilen te lokaliseren en te volgen. De uilen worden hierbij niet verstoord wat wel zou gebeuren wanneer men met zaklampen werkt. Als laatste wordt er (bij daglicht, voor start van een onderzoeksrondte) gelet op verse braakballen, (rui)veren en krijtsporen binnen de stallen en eventuele paaltjes van hekwerk, indien aanwezig. Deze sporen geven een indicatie dat een steenuil(paar) vaak naar deze locatie terugkomt. Wanneer er sporen worden aangetroffen, worden deze weggehaald zodat er bij de volgende onderzoeksrondte vastgesteld kan worden of het verse sporen betrof, en of er nieuwe sporen bij zijn gekomen.

De kerkuil reageert, in tegenstelling tot de steenuil, niet op roep van soortgenoten. Gezien kerkuilen voornamelijk nachtjagers zijn en vanaf een uur na zonsondergang de kerkuil zijn roestplaats verlaat om te jagen, dienen de veldbezoeken rond dit tijdstip plaats te vinden.

Voor het vaststellen van een vaste rust- en rustplaats geldt derhalve zichtwaarnemingen, alsmede het aantreffen van verse braakballen, (rui)veren en krijtsporen. De kerkuil jaagt laagvliegend via vaste routes en vanaf zitplekken zoals hekpalen of kilometerpaaltjes langs wegen. Bij braakballen en/of krijtsporen naast dergelijke plekken, kan ervan uit worden gegaan dat het een foerageergebied (c.q. territorium) betreft. Derhalve dient tenminste één van de bezoeken ook voor zonsondergang plaats te vinden. Tevens wordt er aanvullend gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera (type Pulsar Helion XP28 of type AGM ASP TM-384) om bewegingen van kerkuilen te lokaliseren en te volgen. De uilen worden hierbij niet verstoord wat wel zou gebeuren wanneer men met zaklampen werkt.

Marterachtigen

Om de aan- of afwezigheid van marterachtigen vast te stellen is 1 marterbox en 1 cameraval ingezet (figuur 2.1). Voor het bepalen van de onderzoeksinspanning moeten geschikte meetpunten worden bepaald. Voor de meetpunten geldt dat per 0,25 hectare leefgebied minimaal één methodiek ingezet dient te worden. Bij het toepassen van de onderzoeksmethoden moet elk meetpunt elke te onderzoeken soort dekken. De onderzoeksmethoden zijn geplaatst op 'kansrijke' locaties als wissels, tussen de ruigte begroeiing en in de schuur (figuur 2.2). Het onderzoek heeft plaatsgevonden in de periode van 25 juli 2024 t/m 18 september 2024, gedurende een aaneengesloten periode van 8 weken. Na 4 weken is de wildcamera verplaatst om nieuwe meetpunten te creëren.

De camera's is geplaatst nabij een wissel tussen bebouwing. Na 4 weken is de camera verplaatst naar binnen in de schuur waar veel marter sporen aangetroffen zijn. Middels een steen is de camera vastgezet.

De marterbox is geplaatst tussen ruigtebegroeiing. Een marterbox is een kist met een buis als opening. De buis leidt naar de binnenzijde waar een lokstof (sardientjes) wordt geplaatst. In de kist zit een camera met bewegingsdetector. Op de camera is een lens met sterkte geplaatst (2+).

Naast het plaatsen van de wildcamera en marterbox is tijdens elk veldbezoek specifiek een sporenonderzoek uitgevoerd. Hierbij is gezocht naar sporen die duiden op de aanwezigheid van marterachtigen en/of verblijfplaatsen. Dit betreffen sporen als uitwerpselen, prooi-resten, prenten en vraatsporen.

Figuur 2.1 Overzicht van de locaties van de marterbox en cameravallen. De locatie met * betreft de locatie na de wissel.

Figuur 2.2 De marterbox (links), cameraval (midden) en cameraval na de wissel (rechts).

Vleermuizen

Het aanvullend onderzoek vleermuizen wordt uitgevoerd door een combinatie van strategische punten en looproutes. Tijdens het eerste veldbezoek (zowel in het voorjaar als najaar) worden strategische punten ingenomen. Op het moment dat er sprake is van uitvliegende vleermuizen beweegt de onderzoeker zich in tegenovergestelde richting (dus de vleermuis tegemoet) naar het volgende strategische punt om zo een eventueel tweede of daaropvolgende uitvliegend individu, en uiteindelijk zo mogelijk de kolonieverblijfplaats, te lokaliseren. Hierbij blijft de nadruk op de woningen die binnen het plangebied vallen. De blik van de onderzoeker blijft constant op de te onderzoeken gevels om mogelijk uitvliegende individuen te kunnen waarnemen. Tijdens de vervolgonderzoeken wordt per veldbezoek strategische punten ingenomen waar op dat moment de hoogste trefkans is, waarbij ook gebruik wordt gemaakt van de waarnemingen die gedurende eerdere veldbezoeken zijn gedaan.

Voor alle onderzoeken geldt dat tijdens de rondes de keuze van strategische punten en/of looproutes beïnvloed worden door veranderende omstandigheden. Dit kan zijn een plotselinge verandering van windrichting, sterke toename of afname van windkracht, defecte straatverlichting en andere omstandigheden. Het aantal factoren dat bepaalt waarom een onderzoeker juist de ene richting meer op kijkt dan de andere of er juist voor kiest af te wijken van een gebruikelijke route zijn niet of nauwelijks definieerbaar.

De wijze van onderzoek verschilt, met in achtneming van de randvoorwaarden van de relevante Kennisdocumenten en het meest actuele Vleermuisprotocol, dus per datum, per loopronde en per moment. Er is derhalve geen sprake van vaste transecten maar veel eerder van diverse looproutes naar strategische punten waarbij de frequentie van stilstaan en beweging afhankelijk zijn van de omstandigheden op dat moment.

De personele inzet van ieder veldbezoek is afhankelijk van het type onderzoek, de ervaring van de waarnemers en de potentie van het plangebied. Alle veldwerkers van Blom Ecologie zijn bedreven en ervaren in onderzoeken in urbaan gebied. Het onderzoek is er niet op gericht om met volledige zekerheid alle mogelijke nesten en/of verblijfplaatsen te vinden of de aanwezigheid hiervan volledig uit te sluiten. Hiervoor zou een onderzoeksinspanning geleverd moeten worden die de onderzoeksprotocollen ver overstijgt. Van de geleverde onderzoeksinspanning wordt beoordeeld dat deze voldoende is zoals dat redelijkerwijs van een initiatiefnemer gevraagd kan worden. Met het uitgevoerde onderzoek worden derhalve resultaten geleverd die een goed beeld bieden van de aantallen individuen en de actieve nesten en/of verblijfplaatsen op die momenten binnen het onderzoeksgebied.

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd met behulp van een batdetector, type Petterson D-200x/D-240x. Deze type zijn heterodyne en D-240x heeft een time expansion functie. De time expansion functie maakt het mogelijk de geluidopnames te vertragen waardoor nauwkeurige analyse van de hoogfrequent geluiden uitgevoerd kunnen worden.

Geluidswaarnemingen zijn eventueel opgenomen met een opnameapparaat, bijvoorbeeld Roland type R-07 of een Batlogger type M. Indien inventarisatie in het veld niet mogelijk was zijn geluiden geanalyseerd met behulp van de Elekon software BatExplorer versie 2.2 of recenter. Gedurende het vleermuisonderzoek is gebruikgemaakt van een warmtebeeldcamera. Blom Ecologie heeft verschillende typen warmtebeeldcamera's, waaronder de Pulsar Helion XP28, Hikmicro Falcon FQ25 of type AGM ASP TM-384. De warmtebeeldcamera wordt specifiek ingezet tijdens een vleermuisonderzoek met hoge gebouwen of bosgebieden. De warmtebeeldcamera wordt vooral gebruikt ter ondersteuning van de waarnemingen die eerder met de batdetector zijn gedaan en is gericht op het lokaliseren van de verblijfplaats op grotere hoogte, waar het bereik van de batdetector onvoldoende is. Door het gebruik van de warmtebeeldcamera kan een onderzoeksgebied nauwkeurig onderzocht worden en gedrag van de vleermuizen gevolgd worden zonder dat er sprake is van verstoring door licht, zoals het geval is bij het gebruik van zaklampen.

De data die wordt verzameld in het soortgericht aanvullend onderzoek wordt ingevoerd en opgeslagen in de VeldwerkApp, een applicatie die Blom Ecologie specifiek voor dit type onderzoeken heeft laten ontwikkelen. In de VeldwerkApp worden de omstandigheden van het veldbezoek, beeldmateriaal en onderzoeksresultaten in een hoog detailniveau verwerkt. De onderzoekers hebben ook direct toegang tot de resultaten van eerdere veldbezoeken om eerder gedane (onzekere) waarnemingen te kunnen valideren. Naast het uitgevoerde veldonderzoek wordt ook het eerder uitgevoerde bureauonderzoek geactualiseerd. Hiervoor wordt de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opnieuw geraadpleegd om te checken of externe personen of partijen waarnemingen hebben gedaan die relevant zijn in voorliggend project. Hiervoor wordt een check gedaan op waarnemingen die relevant zijn in kader van de beoogde ruimtelijke ingreep wat betreft locatie (binnen circa 100 m van de planlocatie) en soortgroepen. De meest recente datum van raadpleging in de NDFF is d.d. 30 oktober 2024.

2.3 Veldbezoeken

Het onderzoeksgebied is geïnventariseerd door ter zake deskundig ecologen van Blom Ecologie of externe ter zake deskundig ecologen onder verantwoordelijkheid van Blom Ecologie. De relevante omstandigheden ten tijde van de veldbezoeken zijn opgenomen in onderstaande tabel (tabel 2.2 en 2.3).

Tabel 2.2 Uitgevoerde veldbezoeken gedurende het aanvullend onderzoek naar vogels en vleermuizen. Tijdens deze onderzoeken is tevens onderzoek naar de boerenwaluw meegenomen.

Veldbezoek	Functie	Aantal pers.	Datum	Zon	Tijd	Weersomstandigheden
Huismus 1	Nest + leefgebied	1	08-04-2024	06.58	07.55-10.00	2/8, droog, 2 Bft, 13°C
Huismus 2	Nest + leefgebied	1	24-04-2024	06.23	07.20-09.25	5/8, droog, 2 Bft, 6°C
Huismus 3	Nest + leefgebied	1	20-06-2024	05.20	06.20-08.20	4/8, droog, 1 Bft, 14°C
Uilen 1	Nest + leefgebied	1	12-02-2024	17.47	17.00-19.50	2/8, droog, 2 Bft, 7°C
Uilen 2	Nest + leefgebied	2	04-03-2024	18.26	17.45-20.30	1/8, droog, 0 Bft, 9°C
Uilen 3	Nest + leefgebied	1	15-04-2024	20.36	19.45-22.40	4/8, droog, 4 Bft, 8°C
Uilen 4	Nest + leefgebied	1	13-05-2024	21.23	20.45-23.30	4/8, droog, 1 Bft, 17°C
Uilen 5	Nest + leefgebied	2	26-06-2024	22.02	21.15-00.05	0/8, droog, 1 Bft, 25°C
Vleermuis 1	Kraam + zomer	1	22-05-2024	05.37	02.35-05.45	8/8, miezer, 2 Bft, 15°C
Vleermuis 2	Kraam + zomer	1	31-05-2024	05.27	02.25-05.30	1/8, droog, 2 Bft, 12°C
Vleermuis 3	Kraam + zomer	1	10-06-2024	21.57	21.55-00.30	8/8, droog, 3 Bft, 12°C
Vleermuis 4	Kraam + zomer	1	03-07-2024	22.01	22.00-00.35	8/8, droog, 3 Bft, 15°C
Vleermuis 5	Paar	1	20-08-2024	20.53	23.00-01.00	7/8, droog, 3 Bft, 17°C
Vleermuis 6	Paar	1	13-09-2024	19.59	20.50-23.00	2/8, droog, 2 Bft, 12°C

Tabel 2.3 Uitgevoerde veldbezoeken gedurende het aanvullend onderzoek naar marterachtigen.

Veldbezoek	Functie	Aantal pers.	Datum
Marter 1	Camera's uitzetten / sporen zoeken	1	25-07-2024
Marter 2	SD kaarten en batterijen wisselen / sporen onderzoeken	1	07-08-2024
Marter 3	Camera verplaatsen/ SD kaarten en batterijen wisselen / sporen onderzoeken	1	22-08-2024
Marter 4	SD kaarten en batterijen wisselen / sporen onderzoeken	1	03-09-2024
Marter 5	Camera's ophalen / sporen zoeken	1	18-09-2024

2.4 Specifieke omstandigheden

Tijdens de uitvoering van het onderzoek kan er sprake zijn van dusdanige omstandigheden dat er mogelijk een vertekend beeld optreedt van de verzamelde resultaten. Hiermee wordt niet bedoeld het gemotiveerd afwijken van uitgangspunten zoals geformuleerd in de Kennisdocumenten en Vleermuisprotocol. Tijdens de eerste twee rondes van het huismuisonderzoek is activiteit waargenomen maar zijn er geen nesten aangetroffen. Derhalve is er een extra ronde uitgevoerd om het onderzoeksgebied te vergrootten en de nesten te lokaliseren. Tijdens het vleermuisonderzoek heeft het een ronde gemiezerd, derhalve is er een extra veldbezoek uitgevoerd.

3 Resultaten

3.1 Huismus

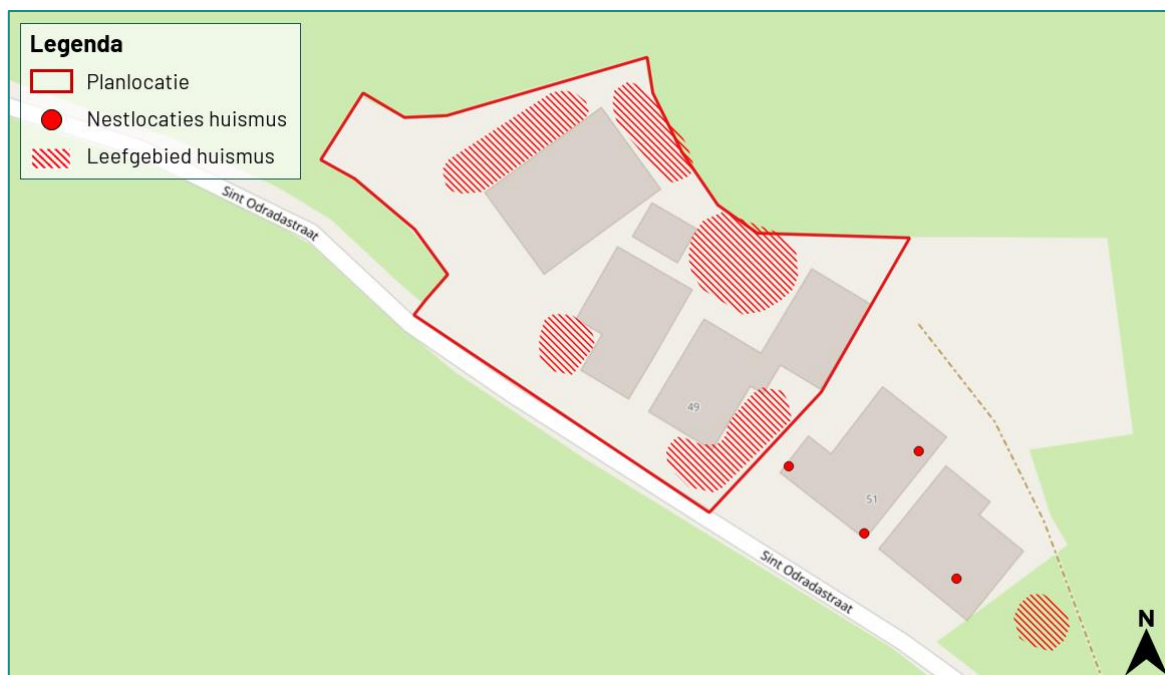
Per veldbezoek zijn circa 10 huismussen waargenomen. De hoogste concentratie waargenomen huismussen bevond zich in de groenstructuren op en rond de planlocatie. Gezien het aantal waarnemingen van huismussen is er sprake van een kleine populatie binnen en in de directe omgeving van het onderzoeksgebied (klein < 10 paar, gemiddeld 10-25 paar, groot > 25 paar).

Gedurende het onderzoek zijn 4 nesten van de huismus vastgesteld. Deze nesten zijn aangetroffen in de directe nabijheid van het plangebied. De exacte vindplaats van de huismusnesten zijn weergegeven in tabel 3.1. In figuur 3.1 worden de aangetroffen nestlocaties weergegeven.

Het waargenomen functionele leefgebied van huismussen is in de groenstructuren verspreid aanwezig. Op deze plaats zijn een afwisseling van stofplekken, inheems groen en enkele grote bomen, groenblijvende struiken en planten, water en voedsel aanwezig. Het functionele leefgebied bestaat met name uit groene struiken en bomen rond de planlocatie en de naastgelegen woning. In figuur 3.1 wordt weergegeven welke delen van het onderzoeksgebied veelvuldig door huismussen worden gebruikt om te rusten, foerageren en als dekking tegen predatoren. Het gedefinieerde functioneel leefgebied is wel van essentieel belang voor het functioneren van nestlocaties van huismussen. Ten gevolge van de beoogde ingreep wordt dit functioneel leefgebied deels weggenomen.

Tabel 3.1 Locaties van de aangetroffen huismusnesten.

Woonblok	Aantal nesten	Plangebied	Omschrijving
St. Odradastraat 51(woning)	3	Buiten	Via dakvoet aan voorzijde en in schuur
St. Odradastraat 51(schuur)	1	Buiten	Via dakvoet

Figuur 3.1 Overzicht van de aangetroffen nestlocaties en leefgebied van huismussen binnen het onderzoeksgebied.

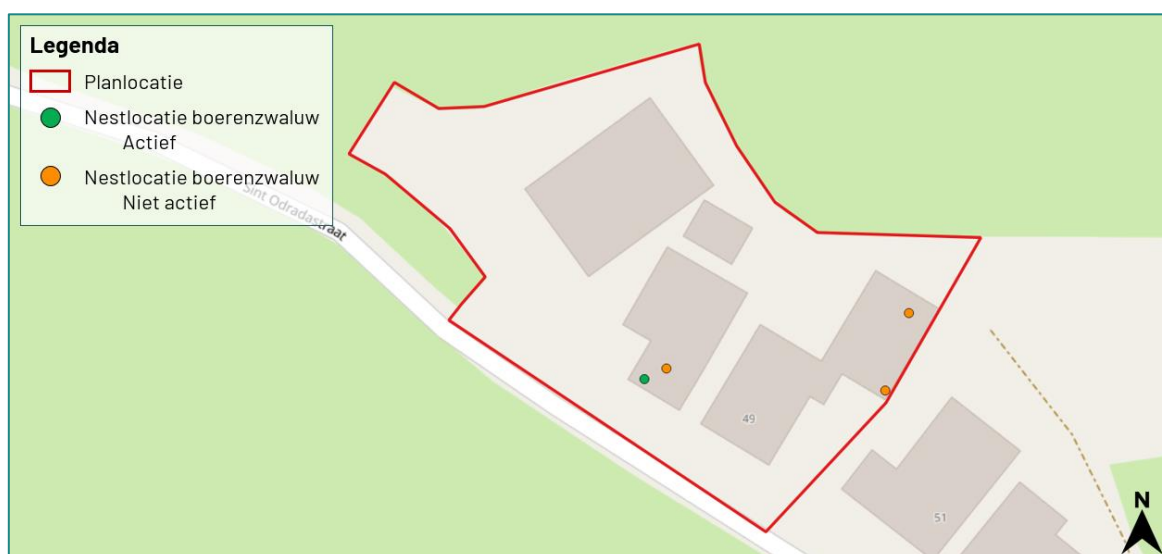
Figuur 3.2 Impressie van de groenstructuren binnen het plangebied behorende bij het leefgebied van de huismus.

3.2 Boerenwaluw

Per veldbezoek zijn in totaal circa 4 boerenwaluwen waargenomen. Gedurende het onderzoek is 1 actief en 3 niet actieve nesten van de boerenwaluw vastgesteld. De locatie van de waargenomen boerenwaluwnesten zijn weergegeven in tabel 3.2. In figuur 3.3 worden de aangetroffen nestlocaties weergegeven. Ten gevolge van de beoogde ingreep wordt het actieve nest binnen het plangebied weggenomen. Er zijn in de omgeving echter genoeg uitwijkmogelijkheden voor de boerenwaluw om zich te vestigen, zoals omliggende agrarische bedrijven. Het wegnemen van 1 nest zal derhalve geen effect hebben op de staat van instandhouding van de boerenwaluw.

Tabel 3.2 Locaties van de aangetroffen gierzwaluwnesten.

Locatie	Aantal nesten	Plangebied	Omschrijving
Stal (D)	2	Binnen	1 actief nest en 1 niet actief nest op de balken
Opslagloods (C)	2	Binnen	2 niet actieve nesten op balken

Figuur 3.3 Overzicht van de aangetroffen nestlocaties van boerenwaluwen binnen het onderzoeksgebied.

Figuur 3.4 Actief boerenwaluwnest in de stal (D).

3.3 Uilen

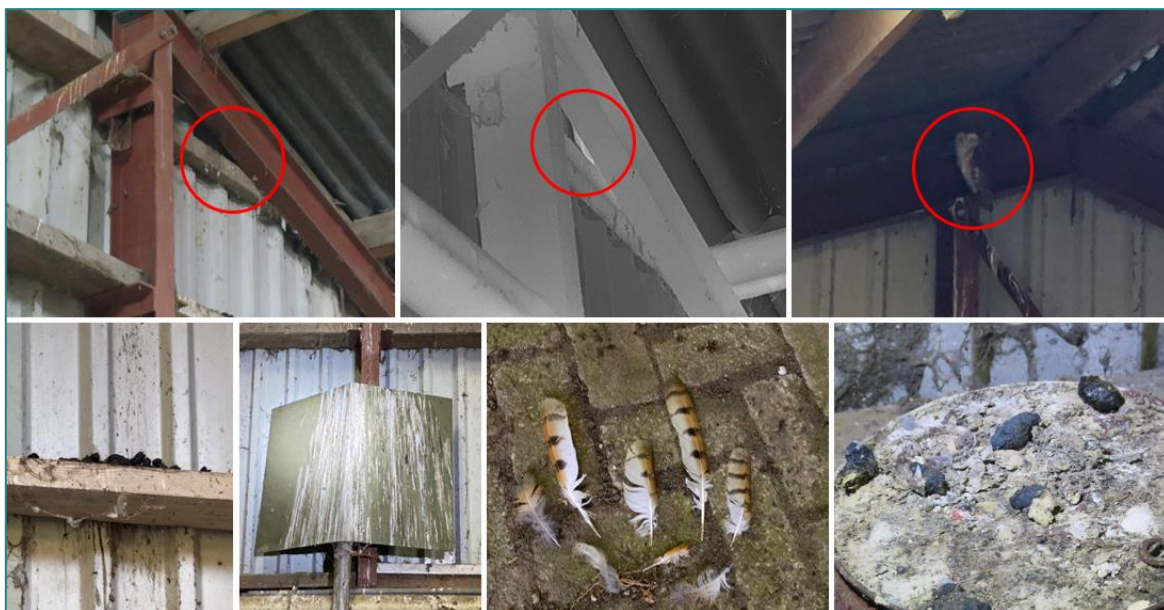
Kerkuil

Tijdens het onderzoek zijn meerdere waarnemingen van kerkuil gedaan. De kerkuil is meermaals gezien en gehoord binnen en rondom het plangebied. Daarnaast is er een rustplaats aanwezig in de opslagloods (C) (figuur 3.5 en 3.6). De kerkuil is rustend waargenomen in de loods (figuur 3.6). Tevens zijn er veel oude en verse sporen, zoals veren, braakballen en krijtsporen, waargenomen in de loods (figuur 3.6).

De kerkuil is voornamelijk gehoord op de planlocatie en de agrarische percelen in de directe omgeving, het is aannemelijk dat de kerkuil hier veel foerageert. De beoogde werkzaamheden leiden tot aantasting van een vaste rustplaats van de kerkuil.

Figuur 3.5 Overzicht van de locatie van de vaste rustplaats van de kerkuil.

Figuur 3.6 Locatie van rustplaats in de loods (C) (linksboven), waarneming van kerkuil op de warmtebeeldcamera op de vaste rustplaats (midden boven) en nabij vaste rustplaats (rechtsboven). Sporen van de kerkuil: braakballen, krijtsporen en veren (onder).

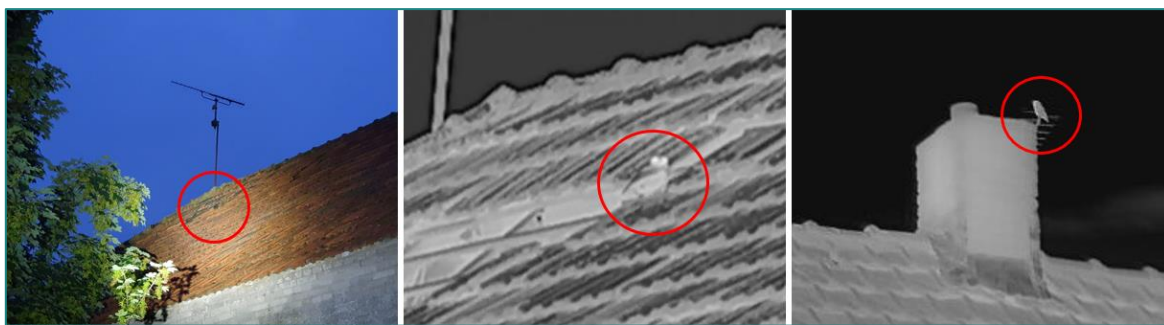
Steenuil

Tijdens het onderzoek zijn meerdere waarnemingen van steenuil gedaan. De steenuil is meermaals gezien en gehoord binnen en rondom het plangebied. Daarnaast is er een nest of rustplaats aanwezig op de zolder van de stal aangrenzend aan de woning (B) (figuur 3.7). Gezien de rotte vloer van de zolder was het niet mogelijk te verifiëren of het om een nestlocatie of vaste rustplaats gaat. De steenuil is in- en uitvliegend waargenomen bij de opening in het dak (figuur 3.8).

De steenuil is voornamelijk gehoord op de agrarische percelen in de directe omgeving van het plangebied, het is aannemelijk dat de steenuil hier veel foerageert. De beoogde werkzaamheden leiden niet tot aantasting van essentieel leefgebied van de steenuil. De beoogde werkzaamheden leiden wel tot aantasting van een nestlocatie of vaste rustplaats van de steenuil.

Figuur 3.7 Overzicht van de locatie van het nest / vaste rustplaats van de steenuil.

Figuur 3.8 Invliegopening van de steenuil in het dak van de stal (B) (links) en waarnemingen van de steenuil op de warmtebeeldcamera bij de opening in het dak (midden) en op de schoorsteen van de woning (rechts).

3.4 Marterachtigen

Waarnemingen en aantallen

Tijdens de onderzoek rondes zijn waarnemingen van de steenmarter vastgelegd op de wildcamera. Op de camera is de steenmarter 3 keer waargenomen (figuur 3.9 en 3.10). Op de marterboxen zijn geen waarnemingen van kleine marterachtigen gedaan.

Vaste rust- en voortplantingsplaatsen

Gedurende het onderzoek zijn vele sporen als uitwerpselen en prooiresten gevonden, die wijzen op de aanwezigheid van een vaste rustplaats van de steenmarter (figuur 3.9 en 3.11). De verblijfplaats is aanwezig in het schuurtje te midden van de planlocatie. Hier is de steenmarter ook op de camera waargenomen.

Functioneel leefgebied

De schuur en stal ten zuiden van het schuurtje met verblijfplaats wordt tevens veel gebruikt door de steenmarter en behoort tot het functionele leefgebied. Hier zijn ook meerdere sporen aangetroffen zoals prooiresten en uitwerpselen. Er zijn binnen het plangebied geen sporen waargenomen van kleine marterachtigen zoals bunzing of wezel.

Figuur 3.9 Overzicht van de resultaten van het marteronderzoek. In het schuurtje is een vaste verblijfplaats aanwezig.

Figuur 3.10 Impressie van het schuurtje met verblijfplaats (links) en waarnemingen van de steenmarter op de wildcamera (midden en rechts).

Figuur 3.11 Aangetroffen sporen van de steenmarter: uitwerpselen, prooi-resten en ligplekken.

3.5 Vleermuizen

Tijdens de onderzoeksrondes zijn in twee soorten waargenomen in het onderzoeksgebied (tabel 3.3). Waargenomen soorten betreffen de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De meest waargenomen soort betrof de gewone dwergvleermuis.

Tabel 3.3 Waarnemingen en aantallen van vleermuizen gedurende de veldbezoeken in het onderzoeksgebied. Een verblijfplaats kan bij meerdere veldbezoeken zijn vastgesteld, het totaal aantal verblijfplaatsen wordt weergegeven in tabel 3.4 en figuur 3.12.

Veldbezoek	Soort	Totaal aantal individuen	Gedrag en verblijfplaatsen
Vleermuis 1	Gewone dwergvleermuis	3	Foeragerend
	Gewone dwergvleermuis	2	Overvliegend
Vleermuis 2	Gewone dwergvleermuis	2	Foeragerend
	Gewone dwergvleermuis	6	Overvliegend

Vleermuis 3	Gewone dwergvleermuis	1	Foeragerend
	Gewone dwergvleermuis	1	Overvliegend
Vleermuis 4	Gewone dwergvleermuis	4	Foeragerend
Vleermuis 5	Gewone dwergvleermuis	1	Foeragerend
Vleermuis 6	Gewone dwergvleermuis	4	Foeragerend
	Gewone dwergvleermuis	1	Baltsende mannetjes
	Gewone dwergvleermuis	1	Paarverblijfplaats vastgesteld 1x
	Laatvlieger	4	Foeragerend

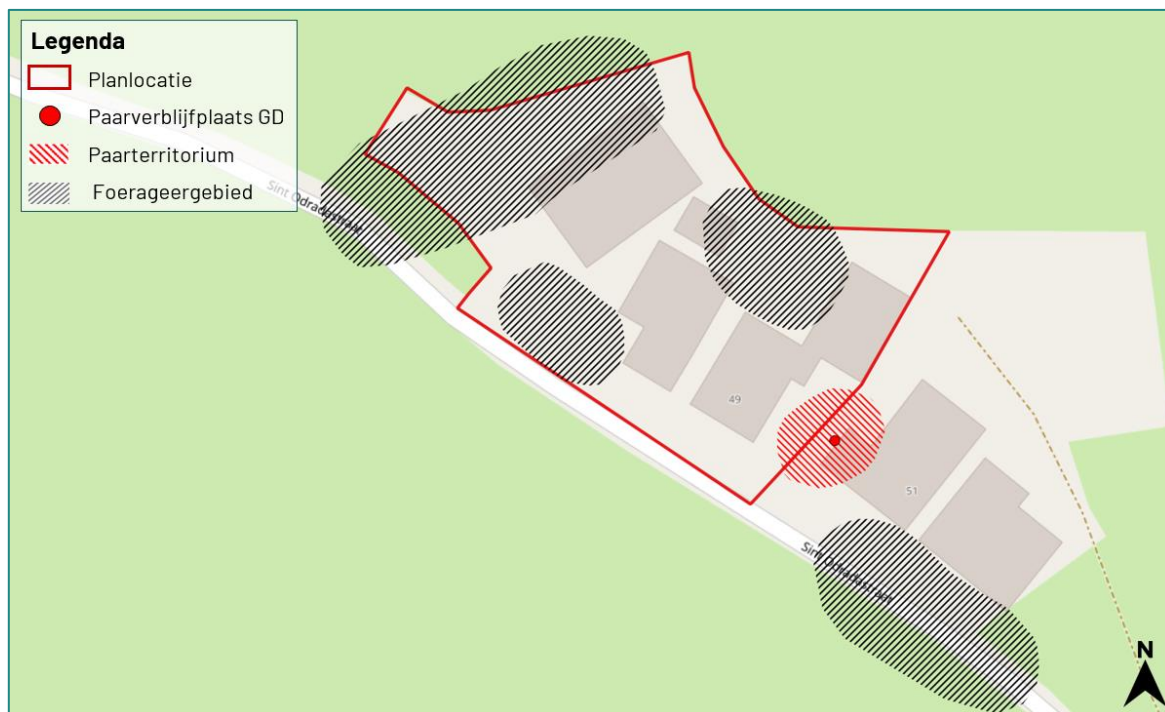
Gedurende het vleermuisonderzoek is 1 paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis vastgesteld buiten het plangebied. De exacte vindplaats van de vleermuisverblijfplaats is weergegeven in tabel 3.4 en in figuur 3.12.

Gedurende het vleermuisonderzoek is geen essentiële vliegroute of essentieel foerageergebied vastgesteld. Op basis van het vleermuisonderzoek worden de open plekken tussen de bebouwing frequent gebruikt als foerageergebied, dit betreft geen essentieel foerageergebied (figuur 3.12). Op basis van het aantal waargenomen individuen is de aanwezigheid van een veel gebruikte vliegroute uitgesloten. De waargenomen individuen verspreiden zich nabij de bebouwing diffuus door het onderzoeksgebied waardoor er geen sprake is van de aanwezigheid van een vaste vliegroute.

De werkzaamheden hebben geen invloed op een mogelijke vliegroute (Fairhurst, 2023). De resultaten van het vleermuisonderzoek onderschrijven deze beoordeling.

Tabel 3.4 De aangetroffen vleermuisverblijfplaats in het onderzoeksgebied.

Adres	Soort	Functie	Plangebied	Omschrijving
St. Odradastraat 51	Gewone dwergvleermuis	Paar	Buiten	1 individu baltsend rond gevel

Figuur 3.12 Overzicht van de aangetroffen vleermuisverblijfplaats, territorium en foerageergebieden in het onderzoeksgebied.

3.6 Overige vogelsoorten

Naast de te onderzoeken soorten waarvoor het voorliggend onderzoek is uitgevoerd zijn tijdens de veldbezoeken waarnemingen van overige soorten gedaan. De volgende vogelsoorten zijn gedurende de veldbezoeken waargenomen: ekster, groene specht, kauw, koolmees, merel, ringmus, tjiftjaf, Turkse tortel, vink, winterkoning en zwarte kraai. Deze waarnemingen bestaan met name uit overvliegende, rustende of foeragerende vogels.

In enkele gevallen zijn nesten of verblijfplaatsen van deze soorten waargenomen. De vindplaats van deze nestlocaties wordt weergegeven in figuur 3.13. De locatie van nesten kan van jaar tot jaar verschillen, waardoor de aanwezigheid van algemene broedvogels voor komende jaren niet kan worden uitgesloten. Nesten van algemene broedvogels zijn beschermd gedurende het broedseizoen. Het broedseizoen loopt indicatief van 15 maart t/m 15 juli. Werkzaamheden die mogelijk nesten van algemene broedvogels aantasten dienen uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen.

Figuur 3.13 Overzicht van de aangetroffen nestlocaties van algemene broedvogels.

3.7 Soorten Specifieke zorgplicht

Het onderzoek beperkte zich in beginsel tot bovenstaande soorten. Tijdens het onderzoek is tevens gelet op aanwijzingen van aanwezigheid van soorten op de planlocatie welke vallen onder de Specifieke zorgplicht. Dit betreffen VR art. 4.2 en bijlage 1-soorten, Rode Lijst-soorten, HR bijlage II, IV en V soorten en nationaal beschermde soorten. Tijdens de uitgevoerde onderzoeken zijn geen soorten aangetroffen welke vallen onder de Specifieke zorgplicht.

3.8 NDFF

Tijdens het raadplegen van de NDFF (2019–2024) zijn geen waarnemingen aangetroffen die aanvullend zijn op voorliggende onderzoeksresultaten en relevant zijn binnen voorliggend project.

4 Conclusie

4.1 Huismus

In april 2024 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van de huismus in het plangebied aan de Odradastraat 49 te Alem. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het Kennisdocument huismus (BIJ12, 2023). Tijdens het onderzoek zijn 4 huismusnesten aangetroffen buiten het plangebied. Binnen het plangebied zijn geen nestlocaties aanwezig. Het plangebied maakt wel onderdeel uit van het leefgebied, met de beoogde ingreep is er sprake van het wegnemen van essentiële onderdelen van het leefgebied. Dit dient in de toekomstige situatie teruggebracht te worden.

De beoogde ingreep leidt tot een schadelijke handeling als bedoeld onder Bal artikel 11.37 lid b (wegnemen essentieel leefgebied). Er dient ten aanzien van huismus een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voorhanden te zijn alvorens het leefgebied weggenomen kan worden.

4.2 Boerenzwaluw

In de periode mei-juli 2024 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van de boerenzwaluw in het plangebied aan de Odradastraat 49 te Alem. Het onderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen bepaald door Sovon (Sovon, 2024). Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat in het onderzoeksgebied nesten van boerenzwaluw aanwezig zijn. Hierbij is 1 actief boerenzwaluwnest aangetroffen binnen het plangebied. Dit nest wordt bij de beoogde ingreep weggenomen. In de omgeving is echter voldoende alternatieve leefomgeving aanwezig voor de boerenzwaluw om zich te vestigen, zoals omliggende agrarische bedrijven.

Een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit ter aanzien van boerenzwaluw is derhalve niet benodigd.

4.3 Uilen

In de periode februari-juni 2024 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van nesten, rustplaatsen en foerageergebied van kerkuil en steenuil. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in de Kennisdocumenten Kerkuil en Steenuil (BIJ12, 2017). Tijdens het onderzoek zijn nesten en/of vaste rustplaatsen geconstateerd. Gezien de waarnemingen kan gesteld worden dat er in ieder geval sprake is van een vaste rustplaats van de kerkuil en een vaste rustplaats of nestlocatie van de steenuil in de bebouwing. Er is geen essentieel foerageergebied aanwezig binnen het plangebied.

Het slopen van de bebouwing leidt daardoor tot overtreding van een verbodsbepaling zoals geformuleerd in de Bal artikel 11.37 (wegenemen vaste rustplaats/nestlocatie). Er dient ten aanzien van kerkuil en steenuil een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voorhanden te zijn alvorens de bebouwing met de vaste rustplaatsen/nestlocatie gesloopt kunnen worden.

4.4 Marterachtigen

In de periode juli-september 2024 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van marterachtigen in het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het Kennisdocument kleine marterachtigen (BIJ12, 2024). Tijdens het onderzoek zijn individuen en sporen van steenmarter aangetroffen binnen het plangebied. Binnen het plangebied is een verblijfplaats van de steenmarter aanwezig.

De beoogde ruimtelijke ontwikkeling leidt tot overtreding van een verbodsbepaling zoals geformuleerd in de Bal artikel 11.54. Een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit ten aanzien van steenmarter is derhalve benodigd.

4.5 Vleermuizen

In de periode mei-september 2024 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van vleermuizen in het plangebied aan de Odradastraat 49 te Alem. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het meest actuele Vleermuisprotocol (NGB, 2021). Tijdens het onderzoek is 1 vleermuisverblijfplaats vastgesteld buiten het plangebied. Het plangebied maakt wel onderdeel uit van het leefgebied, maar er is geen sprake van het wegnemen van essentiële onderdelen van het leefgebied.

De beoogde ingreep leidt niet tot overtreding van een schadelijke handeling als bedoeld onder Bal artikel 11.46 lid b (verstoren vleermuizen) en lid d (wegnemen verblijfplaatsen). Een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit ten aanzien van vleermuizen is niet benodigd.

4.6 Overige vogelsoorten

Het onderzoek beperkte zich in beginsel tot bovenstaande soorten. Tijdens het onderzoek is tevens gelet op individuen, nesten en/of verblijflocaties van andere soorten in het plangebied. Er zijn in totaal 3 nesten van kauw en Turkse tortel aangetroffen binnen het plangebied.

Zoals beschreven staat in de Vogelrichtlijn zijn alle vogels in Nederland beschermd tijdens het broedseizoen. Indicatief betreft het broedseizoen de periode 15 maart t/m 15 juli. Om schadelijke handelingen te voorkomen dienen werkzaamheden die mogelijk leiden tot verstoring of aantasting van nesten buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden.

4.7 Soorten Specifieke zorgplicht

Het onderzoek beperkte zich in beginsel tot bovenstaande soorten. Tijdens het onderzoek is tevens gelet op aanwijzingen van aanwezigheid van soorten op de planlocatie welke vallen onder de Specifieke zorgplicht. Dit betreffen VR art. 4.2 en bijlage 1-soorten, Rode Lijst-soorten, HR bijlage II, IV en V soorten en nationaal beschermde soorten. Tijdens de uitgevoerde onderzoeken zijn geen soorten aangetroffen welke vallen onder de Specifieke zorgplicht.

Er is wat betreft de bovenstaande soorten geen sprake van nadelige effecten op soorten van de Habitatrichtlijn en Rode Lijst ten gevolge van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling. Gezien het bovenstaande zijn er geen preventieve maatregelen benodigd.

4.8 Samenvatting

Tabel 4.1 Samenvatting van de aangetroffen nestlocaties en vleermuisverblijfplaatsen in het onderzoeksgebied.

Soort	Type	Aantal wegnemen	Aantal behouden	Bescherming	Vergunning nodig
Huismus	Nest	0	4	VR	Ja
	Leefgebied	1	1		
Boerenwaluw	Nest	1	0	VR	Nee
Kerkuil	Vaste rustplaats	1	0	VR	Ja
Steenuil	Nest/vaste rustplaats	1	0	VR	Ja
Steenmarter	Verblijfplaats	1	0	NB	Ja
Gewone dwergvleermuis	Paar	0	1	HR	Nee
Nesten broedvogels	Kauw	1	0	VR	Nee
	Turkse tortel	2	0		

4.9 Vervolgstappen

Voor de uitvoering van de ingreep is omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig (tabel 4.1). Conform de relevante teksten in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en Kennisdocumenten is essentieel om de navolgende aspecten te onderbouwen. Deze aspecten maken integraal onderdeel uit van het mitigatieplan ten behoeve van de aanvraag tot omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit (Bkl art. 8.74j (VR) en/of art. 8.74k (HR)).

1. De activiteit is nodig met een wettelijk belang;
2. Voor het verrichten van de activiteit is geen alternatieve bevredigende oplossing;
3. De activiteit leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort.

Een aanvraag tot omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit is enkel succesvol als al deze aspecten voldoende onderbouwd kunnen worden. Indien de ingreep geen wettelijk belang kent of indien de staat van instandhouding van de aanwezige soorten in het geding komt kan de aanvraag geweigerd worden.

Bevoegd gezag heeft de wettelijke termijn van 8 weken om een aanvraag tot omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit te beoordelen (Ow art. 16.64 lid 1). Het bevoegd gezag kan deze termijn eenmaal met ten hoogste zes weken verlengen (Ow art. 16.64 lid 2).

De planning van de werkzaamheden dient aangepast te worden aan de aanwezige soorten om zoveel mogelijk de werkzaamheden uit te voeren buiten kwetsbare periodes. Dergelijk maatwerk kan ervoor zorgen dat het project enkel in bepaalde periodes van het jaar uitgevoerd kan worden.

Indien de werkzaamheden leiden tot het wegnemen van nesten of verblijfplaatsen dienen alternatieve verblijfplaatsen gedurende een bepaalde periode aanwezig te zijn naast de huidige nesten of verblijfplaatsen. Deze gewenningsperiode is afhankelijk van de soort en het aantal individuen en betreft indicatief een aantal maanden en/of een specifiek seizoen. Het tijdig aanbrengen van alternatieve verblijfplaatsen is van belang om onnodige vertraging te voorkomen. Raadpleeg voor de plaatsing van de voorzieningen een ter zake deskundig ecoloog.

Bronvermelding

Bouwens, S., 2017. Handreiking kleine marterachtige. Provincie Noord-Brabant, 's-Hertogenbosch.

Fairhurst, G., 2023. Quickscan Wet natuurbescherming St. Odradastraat 49 te Alem. Oriënterend onderzoek in het kader van de Omgevingswet. Blom Ecologie B.V., Waardenburg.

NGB, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, 2021. Vleermuisprotocol, versie januari 2021.

NGB, 2017. Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie januari 2021).

Sovon, 2024, Boerenwaluw. Geraadpleegd op 31-10-2024 van <https://stats.sovon.nl/stats/soort/9920>.

Geraadpleegde documenten (BIJ12, 2017-2024)

Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)

Kennisdocument Huismus (*Passer domesticus*)

Kennisdocument Kerkuil (*Tyto alba*)

Kennisdocument Kleine marterachtigen (Bunzing – Hermelijn – Wezel)

Kennisdocument Steenuil (*Athene noctua*)

Bijlagen

Bijlage 1 Boerenwaluw

Bijlage 2 Kerkuil

Bijlage 3 Steenuil

Bijlage 4 Kleine marterachtigen

Bijlage 5 Steenmarter

Bijlage 1 Boerenzwaluw

De boerenzwaluw is een echte boerenlandvogel. De nesten worden bij voorkeur gemaakt in boerenschuren, loodsen en dergelijke waar ze in en uit kunnen vliegen. Van april tot oktober verblijven zij in Nederland, de winter wordt in zuidelijk Afrika doorgebracht. De boerenzwaluw is blauwzwart van boven. Het voorhoofd en de kin zijn rood, de borstband is zwart en de rest is roomwit (figuur 1).

De boerenzwaluw broedt in open schuren en onder brede dakoverstekken, onder bruggen en incidenteel ook op andere beschutte plaatsen. Het voedsel wordt gezocht in de lucht, het bestaat uit enorme hoeveelheden kleine vliegende insecten die in volle vlucht verzameld worden. Ook komt de boerenzwaluw veel voor in de omgeving van water, waar de zwaluwen rakelings overheen scheren om insecten te verzamelen. (Vogelbescherming.nl)

Boerenzwaluwen metselen hun nesten van klei en leem vaak op randen en richels in koeien-, varkens- of paardenstallen. In dit geval dus in een geitenstal. Ze doen dat zowel hoog als laag, maar ook wel onder bruggetjes, of aan sluizen of onder brede dakoverstekken.

Figuur 1 De boerenzwaluw (bron: © Vogelbescherming).

Bijlage 2 Kerkuil

De kerkuil is een erg opvallende uil door zijn hartvormige gezicht. De onderkant van zijn vleugels is licht gekleurd. De rug is roestkleurig, met grijze vlekken en stipjes. De kleur van de buik is variabel van wit tot lichtbruin en bevat meestal veel stippen.

Kerkuilen zijn standvogels. Als de soort eenmaal is gevestigd, blijven kerkuilen meestal hun hele leven in hetzelfde gebied. De kerkuil is een soort die voorkomt in cultuurlandschappen met gras-en bouwlanden die begrensd worden door kruidenrijke akkerranden, houtwallen, heggen of kleine bossen. Het overgrote deel van de kerkuilen in Nederland broedt in nestkasten. Vrije broedsels komen voor in de hoge, donkere en tochtvrije delen van boerenschuren, kerken, kastelen en torens. Soms wordt er in modernere veestallen ook in de ruimte tussen dak en dakbeschot gebroed (Netwerk Uilenbescherming Brabant, z.j.).

De broedperiode loopt van februari t/m augustus (BIJ12 Kennisdocument Kerkuil, 2017). Een tweede legsel is niet ongewoon. Heel soms volgt er zelfs een derde legsel. De soort laat tijdens de vlucht en op het nest een spookachtige krijs horen. In het nest worden er ook blaasgeluiden gemaakt.

Figuur 2 De kerkuil (bron: André Eijkenaar).

Bijlage 3 Steenuil

De steenuil is een kleine uilensoort met een lichaamsgrote van niet meer dan 23 cm en een spanwijdte van 54 tot 58 cm. Steenuilen hebben een bruin gevlekt verenkleed en een opvallende gele iris.

Steenuilen zijn standvogels en sterk gebonden aan kleinschalige landschappen, waarin ze een territorium hebben waar ze het hele jaar verblijven. Het leefgebied bestaat uit een afwisselend landschap met halfopen weilanden, korte en verruigde vegetatiestroken, boomgaarden, moestuinen en andere structuren met voldoende voedselaanbod. De soort maakt gebruik van hopen in bomen en oude schuren en stallen als nest- en rustplaats. Ook wordt er in nestkasten gebroed wanneer natuurlijke holtes afwezig zijn.

De soort maakt een laag fluitende baltsroep en een miauwende contactroep. De broedperiode gaat begin februari van start met een baltsperiode, waarbij in sommige gevallen de jongen pas in het najaar het territorium van hun ouders verlaten. De meest optimale periode om aanwezigheid aan te tonen is medio februari t/m april. Normaliter produceert de soort één legsel per jaar (BIJ12, 2017).

Figuur 3 De steenuil (bron: Blom Ecologie B.V.).

Bijlage 4 Kleine marterachtigen

De bunzing, hermelijn en wezel zijn kleine marterachtigen (figuur 4). Deze soorten zijn sterk gebonden aan kleinschalige landschappen met afwisselende structuren als houtwallen, bosschages, begroeide oevers, weides en parken. Afwisselende structuren bieden voldoende dekking en voedsel en zijn van groot belang bij de migratie. Alle drie de soorten zijn roofdieren die vaak dag en nacht actief opzoek zijn naar voedsel als kleine zoogdieren, amfibieën en (jonge) kleine vogels. Naast de belangrijke functies als dekking, voedsel en verspreiding moet een geschikt leefgebied ook voorzien in rust- en voortplantingsplaatsen. Droge plaatsen als oude hopen, houtstappels, holle bomen, takkenrillen, strobalen, puinhopen en ook oude schuren en stallen bieden geschikte rust- en voortplantingsmogelijkheden. Met name in de nazomer, wanneer de dispersie plaats vindt en populatieaantallen het hoogste zijn, is de waarnemingskans het hoogst (BIJ12, 2024; Zoogdierverseniging, 2024).

Figuur 4 Links de bunzing, midden de wezel en recht de hermelijn (bron: © Zoogdierverseniging).

Bijlage 5 Steenmarter

Het voorkeurs habitat van de steenmarter betreft een kleinschalig parklandschap (figuur 5). De soort wordt met name aangetroffen nabij steden, dorpen en boerderijen. Geschikte leefgebieden bestaan voornamelijk uit kleinschalige landbouw met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. In het bijzonder heeft de steenmarter een voorkeur voor steenachtige biotopen en schuilplaatsen, zoals steengroeven, rotsige hellingen en gebouwen. Daarbij is de aanwezigheid van elementen als groenstroken, heggen, houtsingels, greppels en bermen die kunnen dienen als foerageer- en jachtgebied van belang (Zoogdiervereniging steenmarter, 2024).

Figuur 5 De steenmarter (bron: zoogdiervereniging.nl).

**BLOM
ECOLOGIE**

Verbindt natuur en samenleving

Koeweistraat 2

4181 CD Waardenburg

0418 820 288

blomecologie.nl